خراسان روزنامه صبح ایران
سه‌شنبه ۱۱ اسفند ۱۳۹۴ . ۲۱ جمادی‌الاول ۱۴۳۷ . شماره ۱۹۲۰۶

یک مقام بانک مرکزی: یک ضامن برای تسهیلات خرد کافی است

مدیر کل اعتبارات بانک مرکزی، میزان مطالبات معوق تسهیلات خرد را دو درصد اعلام کرد. سیدعلی اصغر میرمحمد صادقی در گفتگو با مهر در پاسخ به این سوال که آیا برخی بانک‌ها در قبال پرداخت تسهیلات خرد از مشتریان ضامن کارمند رسمی دولتی یا فیش حقوقی و گواهی کسر از حقوق را مطالبه می‌کنند، تصریح کرد: بانک مرکزی به بانک‌ها تاکید کرده که در تسهیلات خرد تنها یک ضامن معتبر کافی است.

تالار شیشه‌ای

ایمان مقدسیان
economic@khorasannews.com

ادامهٔ حرکت بورس برمدار منفی

رشد ۳۹ درصدی سرمایه‌گذاری رنا در روز بازگشایی

بورس تهران دیروز، بازهم ۱۹۴ واحد افت کرد تا به ۷۷۵۳۹ واحد برسد، ادامهٔ روند حرکتی منفی بورس همزمان با افت شرکتهای پالایشگاهی شد. شرکتهای این گروه به‌ویژه پالایشگاه نفت بندر عباس که رشد مناسبی را هم در این چند ماه تجربه کرده بودند، با خبر لغو افزایش سرمایهٔ این شرکت، صف فروش شدند. البته پالایشگاه نفت بندر عباس بلافاصله صف فروشش جمع آوری شد و حتی برای لحظاتی دوباره مثبت هم شد. پالایشگاه نفت اصفهان، دیگر سهم این گروه در قیمت ۳۳۷ تومان صف فروش داشت، پالایشگاه نفت تهران در ۵۵۶ تومان صف فروش داشت و پالایشگاه لاوان هم در قیمت ۱۳۱۰ تومان. دیروز شپنا، تاپیکو و شبندر بیشترین تأثیر منفی را بر شاخص گذاشتند. در مجموع بازار دیروز، بازاری منفی بود، تنها نکتهٔ قابل توجه در بازار دوشنبه، بازگشایی سرمایه‌گذاری رنا بود که با رشد قابل توجه ۳۹ درصدی همراه شد، سرمایه‌گذاری رنا با این رشد به ۲۷۵ تومان رسید. در گروه خودرو و همچنان بازار در انتظار بازگشایی نماد سایپاست، بسیاری منتظرند سایپا بازگشایی شود تا تکلیف زیر مجموعه‌های این گروه هم روشن‌تر شود. ایران خودرو هم ممکن است برنامهٔ اصلاح مالی را در دستور کار قرار دهد، اما هنوز خبری به صورت رسمی اعلام نشده است. در همین ارتباط جمالی مدیر عامل سایپا در حاشیهٔ همایش صنعت خودرو در پاسخ به علت رشد قیمتی سهم این شرکت گفت: "رشد قیمتی به دلیل برنامهٔ اصلاح ساختار مالی است که داشته ایم" وی گفت "زمان بازگشایی به نظر سازمان بستگی دارد، ما اطلاعات را به سازمان بورس ارائه داده ایم، اما اینکه چه زمانی بازگشایی انجام شود، نظر سازمان است" او گفت: وقتی من وارد سایپا شدم، مجموعه ۱۰۶۶ میلیون دلار زیان داشت و در حال ورشکستگی بود، برنامهٔ اصلاح ساختار مالی به این علت است که وضعیت شرکت بهتر شود. ارزش گروه خودروسازی سایپا ۷ میلیارد دلار است و قابلیت رشد دارد. سایپا آمادهٔ خیز است. جمالی در پایان ضمن اشاره به پتانسیل‌ها و احتمال سودآوری در سال آینده، از طراحی پلتفرم جدید خبر داد و افزود "قابلیت عرضهٔ ۲۰ محصول بر این پایه وجود دارد" در مورد آینده و روند حرکتی بازار این نظر وجود دارد که با توجه به نتایج وحدت آفرین انتخابات، فضای سیاسی و اقتصادی کشور مهیای رشد خواهد بود، اما با توجه به مقطع زمانی پایان سال و نیاز به نقدینگی، چند روز آینده هم فشار فروش و عرضه ادامه خواهد داشت.

در بررسی مرکز پژوهش‌های مجلس عنوان شد:

انطباق لایحه برنامه ششم با اقتصاد مقاومتی؛ فقط ۲۴ درصد

محمد حقگو- ۲۷ دی ماه امسال بود که رئیس جمهور در اولین روز اجرای برجام، برنامه ششم را به مجلس تقدیم کرد. برنامه‌ای که قرار است جهت گیری های پنج ساله اقتصاد ایران در برهه زمانی حساس پس از تحریم ها را مشخص نماید. از سوی دیگر طی چند سال اخیر، سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی، به میزانی برای سنجش اعتبار تمام اقدامات اجرایی و برنامه‌ای کشور تبدیل شده است. در متن سیاست های کلی برنامه ششم نیز به صراحت بیان شده که این برنامه باید با تکیه بر اولویت های اساسی سیاست های کلی، که یکی از آن ها سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی است، تدوین شود. اما با این وجود، بررسی مرکز پژوهش های مجلس در خصوص انطباق برنامه ششم با سیاست های اقتصاد مقاومتی نشان دهنده این است که این برنامه در خوش بینانه ترین حالت، تنها ۳۳ درصد اهداف این سیاست ها را تامین خواهد کرد. از نظر محتوا نیز این گزارش از این که احکام ارائه شده دولت در این برنامه نسبت به چشم انداز صنعت نفت و نیز چشم انداز تجاری کشور سکوت کرده، انتقاد کرده است. همچنین این گزارش بیانگر رویکردهای حداقلی و عدم توجه به الزامات تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی در این لایحه دولت است.

■ **۶۷ درصد برنامه ششم غیر مرتبط با اقتصاد مقاومتی**

اقتصاد مقاومتی را می توان در معنای خاص، رفع آسیب پذیری های اقتصادی در مقابل تکانه ها دانست. از سوی دیگر معنای عام آن افزایش قدرت انعطاف نظام ملی برای واکنش نشان دادن مناسب به تغییرات برای حداکثرسازی استفاده از فرصت ها و حداقل سازی هزینه خسارت های احتمالی تغییرات پیش رو می باشد.

با توجه به اینکه بر حسب نظر مقام سیاستگذار، برنامه ریز ملزم شده است که اقتصاد مقاومتی را زیربنای برنامه ریزی قرار دهد و همچنین در مقدمه لایحه احکام مورد نیاز اجرای برنامه ششم توسعه نیز به صراحت ذکر شده که این لایحه با ابتنا بر سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی تهیه شده است، لازم است تمامی بندهای ذیل سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی در لایحه ظهور و بروز داشته باشد. اما تحلیل محتوای احکام برنامه ارائه شده توسط دولت چیز دیگری را نشان می دهد. بر این اساس تنها ۲۴ درصد احکام این برنامه منطبق با سیاست های اقتصاد مقاومتی است و ۹ درصد نیز قابل تفسیر می باشد. لذا اگر ۹ درصد را به آمار اضافه کنیم، می توان گفت در خوش بینانه ترین حالت، این برنامه تنها ۳۳ درصد با سیاست های مذکور ارتباط دارد و ۶۷ درصد غیر منطبق با این سیاست ها است.

■ **استراتژی نفت و تجارت، مغفول در برنامه ششم**

باتوجه به موارد فوق، از میان موارد مغفول نسبت به سیاست های اقتصاد مقاومتی، دو نکته مهم جلب توجه می کند.

چشم انداز مبهم صنعت نفت، گاز و پتروشیمی: در این لایحه در ارتباط با نگاه دولت به صنعت نفت، ماده ای ذکر نشده است. مواردی از قبیل تکمیل زنجیره ارزش نفت و گاز، افزایش صادرات محصولات پتروشیمی و فرآورده های نفتی، برداشت صیانتی از منابع و .. از این دست هستند. این در حالی است که مهم ترین عامل بازتولید آسیب پذیری های اقتصاد ایران، وابستگی بودجه و تراز انرژی کشور به درآمدهای نفتی است.

چشم انداز مبهم تجارت خارجی کشور: در حال حاضر یکی از مجاری آسیب پذیری اقتصاد کشور، واردات گسترده کالاهای اساسی، کالاهای واسطه یا واردات از مبادی محدود است. حال آن که در لایحه دولت برای برنامه ششم، بحثی راجع به استراتژی تجاری کشور به میان نیامده و در مورد گسترش کالاهای صادراتی نیز ماده ای مطرح نشده است. از سوی دیگر ذیل مقوله چشم انداز تجاری کشور، دو موضوع مهم امنیت غذایی و نیز تولید داخلی نهاده ها و کالاهای وارداتی که ارتباط زیادی با مفهوم مقاوم سازی اقتصاد دارد ماده یا بندی ارائه نشده است. این در حالی است که در شرایط پسابرجام و احتمال قراردادهای اقتصادی میان ایران و سایر کشورها، نکته مهم این است که ایران تبدیل به وارد کننده کالاهای مصرفی نشود، صادرات افزایش یابد و از سوی دیگر، واردات کالا همراه با انتقال فناوری باشد. لذا این سوال اینجا مطرح است که چرا این لایحه در خصوص موضوعات مهم این چنینی ساکت است؟

■ **عدم توجه به الزامات اهداف اقتصاد مقاومتی**

علیرغم این که در مواردی از لایحه ارائه شده توسط دولت، عباراتی به عنوان هدف ذکر شده اند که مرتبط با اقتصاد مقاومتی هستند، اما در ذیل آن ها پیشنهادهایی ارائه شده است که یا با اهداف فوق الذکر بی ارتباط است و یا به صورت حداقلی، اهداف فوق را برآورده می کنند. به عنوان مثال، ذیل قطع وابستگی بودجه به نفت، صرفاً به موضوعات ممنوعیت معافیت های مالیاتی و نیز درآمدهای حاصل از عوارض اشاره شده است. این در حالی است که قطع وابستگی به نفت، الزامات متعددی دارد. نمونه دیگر این موضوع را می توان در حوزه تحقق اقتصاد دانش بنیان یافت. در این لایحه دو رویکرد بودجه ای و نیز رویکرد معطوف به تدوین آیین نامه توسط دستگاه های اجرایی در احکام مرتبط با این موضوع قابل مشاهده است. این در حالی است که تجارب قبلی کشور نشان می دهد اتخاذ رویکرد بودجه ای به مسائل بنیادین کشور، نه تنها مشکلات را مرتفع نمی سازد، بلکه بعضاً به دلیل پدیدآمدن ساختارها و سازمانهای جدید، به تبع تزریق وجوه، مسئله بحرانی تر می شود. در رویکرد دوم نیز، در راستای تحقق اقتصاد دانش بنیان، تمامی دستگاههای اجرایی موظف شده اند طی زمان بندی های تعیین شده، آیین نامه و اسناد راهبردی خود را تدوین کنند؛ در این زمینه سؤال این است که اولا چرا چنین اسناد و آیین نامه هایی پیش از اجرای برنامه ششم تدوین نشده اند؟ و ثانیاً چند درصد از این آیین نامه ها در زمان مقرر و با کیفیت مطلوب نگاشته خواهد شد؟ تجربه عملکرد برنامه چهارم نشان می دهد که حتی تا پایان برنامه، کمتر از ۵۱ درصد از آیین نامه ها و دستورالعمل ها تدوین شده اند!

نبض بازار

فن کوئل، محصولی برای تمام فصول

فن کوئل محصولی است که در سرمایش و گرمایش ساختمان ها به صورت مرکزی نقش دارد. مزیت این دستگاه ها که البته می بایست دارای سیستم منبع مرکزی و هم چنین لوله کشی متناسب با کار فن کوئل باشند، این است که حداقل نسبت به شوفاژ، محیط را سریعتر گرم می کنند. به علاوه این که توان سرمایش محیط را نیز دارند. به گزارش هفته نامه پیام ساختمان، فن کوئل ها را از نظر محل نصب می توان به سه نوع توکار سقفی، زمینی و دیواری (که شکلی همانند اسپیلت دارد) تقسیم بندی کرد. اگر چه برخی کارشناسان، کاربری انواع فن کوئل ها را وابسته به معماری و سلیقه مصرف کننده می دانند، اما برخی دیگر هم معتقدند که در منازل معمولاً از فن کوئل های سقفی توکار بالای درها استفاده می شود و مدل های زمینی نیز بیشتر در ساختمان های قدیمی به کار می رود. هم اینک در ایران، غالباً دو نوع فن کوئل زمینی و برخی انواع سقفی توکار تولید می شود که فناوری بالایی ندارند اما مواد اولیه این محصولات از قبیل ورق گالوانیزه و مس و آلومینیوم در کشور وجود دارد و در صورت سرمایه گذاری برای انواع دکوراتیو این محصولات مانند کاسه تی (نوعی فن کوئل توکار سقفی) و دیواری، می توان در کشور شاهد تولید محصولات رقابتی با انواع وارداتی که گفته می شود عمدتاً چینی هستند، بود. در هنگام مقایسه و انتخاب یک فن کوئل، علاوه بر ابعاد آن می بایست به شدت صدا، قدرت موتور، حداکثر قدرت سرمایش و گرمایش و همین طور حجم هوادهی توجه کرد که با توجه به برندهای مختلف در میزان متفاوت وجود دارند. هم چنین به طور سرانگشتی می توانید برای محاسبه ظرفیت هوادهی فن کوئل، برای هر متر مربع از فضا در حدود ۲۰ cfm در نظر بگیرید. به گزارش اقتصاد نیوز قیمت این محصولات هم اینک در بازار، بسته به انواع مختلف، بین ۵۹۰ هزار تا یک میلیون و ۷۳۰ هزار تومان می باشد.

دیدگاه

تکرار داستان جدایی «هما» از «دولت»

مهدی حاجی‌وند - نخستین بار در تابستان سال ۹۰ بود که «دولت» بر اساس مصوبه هیئت واگذاری تصمیم گرفت پس از سال‌ها «هما» را روانه خانه بخت کند.

بر اساس آگهی منتشر شده قرار بود بلوک ۵۵ درصد به علاوه یک سهم هواپیمایی ج.ا. ایران معادل ۲۱۴ میلیون و ۸۹۵ هزار و ۱۷۵ سهم در ۲۹ شهریور ماه سال ۹۰ روانه میز فروش فرابورس شود که به دلیل نبود متقاضی این واگذاری انجام نشد.

در اطلاعیه واگذاری هما، ارزش پایه هر سهم غول هواپیمایی ایران ۸۱ هزار و ۳۹۶/۹۰۰ ریال و ارزش پایه کل سهام ۱۷ هزار و ۵۹۹ میلیارد و ۹۹۹ میلیون و ۹۳۰ هزار و ۹۸۹ ریال تعیین شده بود؛ اما فروش نرفتن سهام این شرکت باعث شد تا هیئت واگذاری در جلسه ۱۴ آبان سال ۹۰ قیمت پایه سهام هما را تغییر دهد.

سازمان خصوصی سازی با کاهش قیمت پایه هر سهم این شرکت به ۷۳ هزار و ۷۱۱ ریال و کم کردن ارزش کل پایه سهام قابل واگذاری به ۱۴ هزار و ۴۰۰ میلیارد و ۱۲۵ میلیون و ۷۵۰ هزار و ۴۶۱ ریال امید داشت تا با عرضه این میزان سهام در ۲۶ دی ماه سال ۹۰، هما را در فرابورس به خانه بخت بفرستد؛ اتفاقی که این بار هم به دلیل نبود تقاضای خرید اتفاق نیفتاد.

بر این اساس باید گفت نبود اطلاع رسانی و بازاریابی مناسب در داخل و خارج کشور در خصوص این واگذاری بزرگ، تمایل نداشتن سرمایه گذاران خارجی به دلیل فراهم نبودن شرایط و بسته بودن درهای سرمایه گذاری، زیان ده بودن و آینده مبهم این شرکت از جمله دلایل نبود تقاضای خرید سهام هما در شهریور و دی ماه سال ۹۰ عنوان می شود که از آن زمان تاکنون موجب شده هواپیمایی ج.ا. ایران دولتی باقی بماند و چندی پیش نیز صحبت از این به میان آمد که دولت قصد دارد پس از کشیدن دستی به سر و روی آن دوباره این شرکت بزرگ را روانه میز واگذاری کند. اما نکته مهم در ایجاد وقفه ۴ ساله بر سر راه خصوصی سازی ایران ایر (هما) تحریم های ظالمانه علیه کشورمان بوده است. با این وجود پس از رسیدن مذاکرات هسته ای به ایستگاه توافق و اجرایی شدن برجام طی هفته های گذشته به نظر می رسد شرایط و بستر مناسبی برای واگذاری این شرکت به بخش خصوصی فراهم شده باشد.

بر این اساس نیز تازگی ها مدیرعامل ایران ایر از ورود این شرکت به بورس تهران خبر داده است. چندی پیش عباس آخوندی وزیر راه به صورت تلویحی از عرضه سهام ایران ایر به خارجی ها در قالب یک عرضه بین المللی خبر داد. با این وجود باید منتظر ماند و دید آیا با رفع محدودیتهایی چون تحریم ها و شنیده شدن وعده هایی مبنی بر ورود سرمایه گذاری خارجی، آیا این بار «دولت» توان دل کندن از «هما» را دارد یا خیر؟!

منبع: تسنیم